

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egész évre . . . 28.— korona.
Fél évre . . . 14.— korona.
Negyed évre . . . 7.— korona.
Egy hóra . . . 2.50 korona.

VIDEKEN:

Egész évre . . . 32.— korona.
Fél évre . . . 16.— korona.
Negyed évre . . . 8.— korona.
Egy hóra . . . 2.80 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, július 20.

Orosz osztagok visszavetése a Pruthon.

Véresen visszavert

olasz támadások.

Budapest, július 19. (Hivatalos.)

A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Nincs változás. Moldovától délnyugatra ismét visszavertünk néhány orosz előtörést. Jablonicza és Zabiehegy és erdővidéken a harc számos elszigetelt küzdelemre oszlott. Deiatyától délnyugatra csapataink orosz osztagokat, amelyek a Pruth nyugati partjára nyomultak elő a folyó át visszaverték, miközben 300 foglyot ejtettek és 2 géppuskát zsákmányoltak. Odább északra semmi lényeges nem történt.

Olasz hadszíntér:

Az olaszok ismételt heves tüzérségi előkészítés után állásainkat a Borocla-szorostól délkeletre háromszor nagy erővel támadták. Ezeket a támadásokat kézi gránátokkal, géplegyvertűzzel és kőgörgőkkel véresen visszavertük. A karintiai arcvonalon az élénk ágyutüz a Fella- és Raiblez-szakaszon tovább tart. Alpini osztagok éjjeli támadása a Mitta-sköfel területen makacs küzdelem után megtört a védők szívós kitartásán, akik egy ellenséges géppuskát kerítettek kezre. Tarvisz este ágyutüzben állt. Az Isonzo-arcvonalon az olasz tüzérség főleg a doberdói fensikot tartotta tűz alatt.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Longueval visszafoglalták a németek.

Angolok nagy veres veszteséggel. — Hindenburg ezredének vitézsége.

Berlin, július 19. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Somme területén tegnap este Longueval falut és az annak kelet felől határos dévillai erdőt a magdeburgi huszonhatos számú gyalogezred és az altenburgi ezred kemény harcban ismét elragadták az angoloktól, akik nagy veres veszteségekkel felül foglyokban nyolc tisztet és kétszáznyelven fegyveranyagot és

get veszítettek és jelentékeny számú géplegyvert hagytak kezükön. Az Ausvillerstől északra levő állásaink, valamint Poziéres déli szélé ellen intézett ellenséges támadások, amelyeket már zárótűzünkkel elfojtunk, sehol sem jártak a legcsekélyebb eredménnyel sem. A Sommetől délre francia részlettámadások, Barleuxtól északra és Belloynál, meghiusultak. Más pontokon nem jutottak túl az első kezdeten. A Maastól jobbra az ellenség folytatja hiábavaló próbálkozását a Froide ferren lévő vonalaink ellen. Bau de Sapptól északra egy német járőrvállalkozás sikeres volt.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportha:

Rijgától délre és délnyugatra az oroszoknak erősítésekkel támogatott támadásai vitéz ezredeink ellenállásán, az ellenség rendki-

vül súlyos veszteséggel mellett megtörték.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportha:

Az arcvonalon a helyzet változatlan. Repülőrajaink a Minsk-baranovicii csapatszallitmanyokkal megrakott vasutvonalnak Horodzjea és Bogorjelci állomására sikerrel dobtak bombát.

Linsingen tábornok hadcsoportha:

Az ellenség részben élénkebb tüzelőtevékenységet fejtett ki különösen a Stochod mellett, valamint Lucktól nyugatra és délnyugatra.

Bothmer gróf tábornok hadcsoportha:

Lényeges esemény nem történt.

Balkan hadszíntér:

Semmi újság. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Német újságírók Aradmegyében.

Arad, július 19.

A német publicisták, a világ legkomolyabb és legalaposabb újságírói, tanulmányutra jönnek Magyarországra. A tanulmányút első hírért Bács-Bodrogmegyéből jelentik, a hol a vármegye egyik legvagyonosabb sváb mezővárosa Hódságh már előkészületeket tesz a német publicisták fogadására. A hódsági németek ősei Brandenburgból származtak ide és a mai utódok jó magyar hazafiságuk mellett ma is büszkén emlékeznek meg származásukról.

A hódságiak meglátogatása megvilágítja a német publicisták utazásának egyik — bizonyára legérdekesebb — célját. Akkor, amikor a közösen vívott háború szétbontathatlan kapcsolatot teremtett a monarchia és a német birodalom között, akkor, amikor a közös veráltozat révén megszilárdult szövetséget a jövőben a kultúra és a gazdasági életnek, ugyszólván minden ágára kiőnják terjeszteni, akkor a német újságírók közvetlen megfigyeléssel a helyszínen akarnak meggyőződni arról, hogy az a szellemi és gazdasági erő, amely a múltban hosszú évszázadok előtt származott Németországból, akkor még különváltan élő államokból hozzánk, mint érvényesült, mint olvadt be és mint vált alkotó és hasznosító erővé.

Ezzel a szándékkal a német újságírók bejárják Temesvármegyét és

elmennek Bácskába. Ha máskor az ilyen látogatástól azt lehetett féltetni, hogy különérzéseket, faji elzárkozást fog támasztani, ma erre semmi ok sincsen. Az egységet kereső és teljesítő németiségnek ilyen céljai nincsenek; de e mellett a magyarországon élő németajkúak, a svábok a háború előtt is, mindenkori oly kétségbevonhatatlan jeleit adták nemcsak államhűségüknek, de annak a készségüknek is, hogy a magyarságba nyelvvel és gondolattal beolvadjanak, hogy itt ellenkező irányú törekvésekről szó se lehet.

Az egykori németekben a mai német birodalom újságírói gazdaságilag értékes, kulturában fejlődő, ritka energiájú, de egyben a hazájához becsülettel ragaszkodó népet fogtak találni. És hogy ebben minél bővebb tapasztalatokat szerezhessenek, hogy minél gazdagabb és minél több irányú tapasztalatokat szerezzenek, alkalmat kellene nekik adni, hogy más vármegyéknek és vidékeknek ilyen karakterű helyeit, virágzó mezővárosait is meglátogassák. Helyén való lenne, ha Arad polgármestere, Aradvármegye alispánja, vagy pedig Wittmann János orsz. képviselő, a Bauern-Verein elnöke meghívna a nemzet publicistákat, hogy Ujsszentannat, Bieket, Ujpanádot, Aradszentmartont, Ócsalmot ejtsék utba, ahol Würtembergnek és Pfalznak Mária

Tüntetések a háboru ellen Lyonban.

(Utcákon fekszenek a sebesültek. — Jajgatások városa.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 19.

Genf. Lyonból jelentik: A szabadságot behívása alkalmával a háboru ellen nagy tüntetések voltak. Két városrészben a gyárakban negyvennyolc órán át szünetelt a munka, a behívott kollégák szimpátiája jeléül. A Place de la Couron beszédeket tartottak és a falakra békeproklamációkat ragasztottak fel, melyeket a rendőrség nyomban eltávolított.

Bern. A Feuille Parisien egy Le Havreből kelt cikket közöl ezzel a címmel: A jajgatás városa. A cikk a többi közt ezeket mondja:

— Július 8-án a maire plakátokon tudatta, hogy a katonai parancsnokság elvitte minden csoportosulást és elrendelte, hogy este tíz óra után mindenki tartozik hazamenni, mert akit az őrség az utcán talál, azt letartóztatja. Csak az mehet ki az utcára, aki igazolványt kap, de ezt csak töltött megolított esetben adják ki. A nyilvános helyeket este öt órakor be kell zárni, úgy hogy hét óra elteltekor a polgári élet.

Ezenek a rendelkezések a Picardiából való sebesültszállítás az oka. A pályaudvar és környeze állandóan erős katonai kordonnal van körülvéve. A vasutak olyan tömegesen oltják az angol sebesülteket, hogy a pályaudvar és vidéke és a mezejutók is tele vannak betegekkel, a sebesültek és az egészségügyi katonák hátserege mozog minden településen.

helyen. Az orvosok táborára permanenciában van és látszik rajtuk a végső kimerülés. Angolok és franciák vegyest sűrűnek-forognak és a vonatok öntik magukból a vérző embertömeget. Valamennyi csak hevenyészett, ideiglenes kötés, mely alól kiszivárog a vér.

A kórházak tömve vannak. Az iskolákban és a hivatalok egy részében ágyak állnak, de a sok kórház a szerencsétleneknek még a hetedrészét sem bírja betölteni. Ezeket aztán a tereken és utcákon felállított ágyakon ápolják. Ha a sebesültszállító autók robogása megszűnik, megtelik a levegő jajgatással és panasszal. Irózat száll a levegőben, a sóhajok, nyögések, segítségkiáltások elhörtököltek a háboru minden nyomorúságát. A katonák elhagyatottan fekszenek és várják, míg a sor rájuk kerül. A pompás kórházak néha napjában három forduló is tesznek Franciaország és Anglia között, de mégsem bírják elszállítani a sebesülteket, mert az angol parton még nagyobb a készületlenség és teletelenség.

— Az angol katona kemény és szívós, de épp oly nehezen viseli el az éhséget és a nélkülözést, mint a sebesülés fájdalmát. Vérfigyaszóan hangzik jajgatásuk az éjszakában. Hatodikán éjszaka rejtett sivatár tört ki. Az eső korbácsolva verte a földet és a szabad ég alatt heverő sebesültek kétségbeesetten üvöltöttek segítségért. De hiába nyitották ki a náczak kapukat, hiába rohantak ki a polgárok, hogy fedél alá vigyék a boldogtalánokat, az angol parancsnokság nem engedte meg és a veres tákarókat tovább paskolta az eső, mert angol sebesült — csak angol fedél alá mehet.

Terézia korában idejött polgárai vetették meg alapját utódaik virágzó, nagy jövőre hivatott otthonainak. Hódására Bról János orsz. képviselő, aki maga is hódási ember, invitálta a német újságírókat, hogy jogosan büszkélkedjenek azzal, amit a derek svábok Bácskának mezőgazdasága és mezőgazdasági ipara körül vegeztek: ugyanez az önérték jogcímet adhat Wittmann Jahosnak is, az eleki birtokosnak és az újszentannai képviselőnek, hogy a német publicista jelesit ide hívja. Ennek a látogatásnak jelentősége van. Akkor, amidőn a hatalmas német tőke, a német vállalkozási szellem egész érdeklődéssel a monarchia és különösen Magyarország felé tekint, sokat tesz az, hogy milyen tapasztalatokat szereznek itt a német közigazgatási élet informálói, a publicisták.

Népbútítás

Battisti mártiromságával.

(Bissolati örütsége.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 19.

Luganó. Az olasz cenzura végre megengedte annak közlését, hogy Battisti, a hazaáruló osztrák képviselő nem önkéntesen esett el, hanem élve került ellenség kezei közé és nem hősi halált halt, hanem a haditörvényszék halálos ítélete alapján akasztották fel. A Secolo azt közli, hogy egy semleges állam segítségével igyekeztek Battistit megmenteni végzetétől, de természetesen hiába. Az olasz lapok a hazaáruló osztrák képviselőt természetesen, mint az olasz ügy vértanúját ünneplik a országos ünnepre készülődnek.

Az ünnepi beszédet valószínűleg Barzilai fogja mondani. A nép azt kívánja, hogy a római Via Astelli-t, melynek során emelkedik a római magyar és osztrák nagykövetség is, Battisti utának nevezék el és az utca nevét jelző táblát erőszakkal rá a magyar és osztrák nagykövetség palotájára is.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti Luganóból: Battisti Cäsare dr. Trient volt képviselőjének kivégzése miatt az olasz sajtó rendkívül fájdalmas hangon ír és az áruót mártírnak teszi meg, aki az osztrák brutalitásnak az áldozata. Bissolati képviselő kijelentette, hogy Battisti a harctéren megsebesült, öngyilkos lett és holtan került az osztrákok kezére, akik holtan embert akasztottak fel.

Berlin. Az orosz határról jelentik: A Russkoje Slowonak jelentik Romából: Ebben az évben Oroszországban rossz aratás várható. Habár a gabona termés közepszerűnek mondható; a kukorica és a tözelék teljesen rossz. Némely kerületben egyáltalán nem volt termés. A lakosság rendkívül letört, mert éhínségtől tartanak.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legvalószínűsőbb ajándék egy hazulról érkező hír. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táborban minden a adó katona olvassa.

Olaszok veresége

Tripoliszban.

(Hatezer foglyot ejtettek a törökök.)

Saját tudósítás.

Konstantinápoly, július 19.

Konstantinápoly, jul. 19. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti július 16-áról: Azokból a legújabb jelentések-ből, a melyek az olaszok ellen Tripoliszban és az angolok ellen Egyiptom nyugati részén sikeresen végrehajtott hadműveletekről szólnak, kitűnik, hogy a muzulmán önkéntesek vállalkozásait ezen a szakaszon a pasa címet viselő Nouri beg vezette.

Az angol hadvezetőség jelentette, hogy Nouri beg a legutóbbi harcok egyikében elesett. Megállapították, hogy a beg él és hogy feladatát lényesen megoldotta. A legutóbbi harcokban, a melyeket a beg Misrata mellett az olaszokkal vívott és a melyek az olaszok megtámadásával végződtek, kétszáz olasz tisztet és hatezer főtnyi legénységet fogott el és 23 ágyút zsákmányolt. Misrata és Dzsedadje az önkéntesek kezében van. E két hely és a partvidék között most már egyetlen olasz sincs.

Egy, om nyugati részén önkéntesünk győzelmes harcokban állnak,

melyekről még nem érkeztek részletek.

(Misrata tripoliszi város a Földközi tenger partján, Tripolis fővárostól kétszáz kilométerre keletre. A törökök itt az egész partvidéket megszállították és önkéntes csapatokkal az olaszokat a tartomány beisejébe szorították vissza.)

Konstantinápoly, július 19. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti: Irak-front. A Fethle-szakaszon nincs változás. Június 15-én egyik repülőgépnél megtámadott egy angol repülőgépet, a mely megrongálva az ellenséges vonalak között szállt le.

Az Eurpat szakaszon önkéntesünk és repülőcsapataink sikeres rajtaütéseket vittek véghez az ellenség táborai és hadtáborainak ellen. Az utóbbi körleten élelmiszerekkel erősen megterheltek hét hajót zsákmányoltunk.

Ibn-Sud-Resid bása, aki Nacsa és Zubeir vidékén operáló főhadserőket és önkéntes csapatokat vezet, le. utóbbi jelentéseiben közli, hogy csapatai a Basora vidékére érkezett angol csapatokat elűzték. Egy angol repülőgépet lerölték és zsákmányul ejtették. Kaukázus-front: A jobbágyarony járőrösztározások. A centrumban mindkét fél lefektető osztagainak csatlárasása tart. A balágyarony nincs változás. Egy ellenséges repülőgépet, amely a bulairi kikötő vidékén három hatástalan bombát dobott le, ágyunk tüzé elűzték. Más újság nincs.

LEGUJABB.

Ejzel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Zsekov generalisszimusz a központiak győzelméről.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 19.

Szótia. A Pester Lloyd külön tudósítója beszélgetést folytatott Zsekov tábornokkal, a bolgar hadsereg generalisszimuszával, aki előtte a jelenlegi helyzetről a következőképen nyilatkozott:

Az entente mindenütt támad. Ennek dacára mindnyájan meg vagyunk győződve, hogy mi fogunk győzni, mert nekünk győznünk kell. Nem üres szó, nem hangulat keletes, verünkbe átment szent meggyőződés, hogy ez maskepen lehetetlen. Ez a háború számos nehéz változást mutatott. A szövetségesek ellentétzavaja átmenetileg megváltoztatta a dolgok menetét és a helyzet olyan, amint mi azt jelőre gondoltuk. De biztosíthatom ismételten, hogy ez a változás csak átmeneti. Ha a régi helyzetet megváltoztatjuk s ez lehet, hogy csak hetek múlva fog bekövetkezni, be fogjuk látni, hogy az entente utolsó erőt gyűjtötte össze most, hogy a maga javára billentse a háború merleget. Azt akarja ezzel, hogy nepeiben és hadseregeiben reményteljes hangulatot ebreszzen, hogy a ködös tavaiban megmutassa a becsületes és egy tisztességes béke lehetőségét. Ez az utolsó fellobbanás. De már ma mondhatjuk, hogy ez a terv már is meghiúsultnak tekinthető. A központi hatalmak hadseregei nemcsak helyt fognak állani, hanem viszonyozni is fogják az utolsó erőteszítést sarkait ellenséges hadseregeknek támadását. Ami a balkáni helyzetet illeti, mi tetűzött szuronnyal várunk s biztosíthatom, hogy mi mellett leszünk arra a teladatra, amelyet magunkra vártunk.

Oroszok sikertelen vállalkozásai Bukovinában.

Tüzérségi harcok Volyniában. — Nem sikerült az ellenségnek magyar területre lépnie.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 19.

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik a sajtóhadiszállásról: Az északi-keleti harctéren a helyzet nem változott, Volyniában a harci tevékenység nagyrészt tüzérségi harcokra szorítkozik. Az ellenség egyes előretöréseit, melyeket az osztrák-magyar és német vonalak ellen végrehajtott mindenütt visszautasítottuk. A Lipa mellé visszavonult haderőnk az új vonalakban, az ellenség által nem zavarva, berendezkedtek, Radzivilov területen is a Prutnig csak kisebb csatározások voltak és nagyobb vállalkozásra nem került a sor. Ezzel szemben Délkeletgalícia egyes területen és Bukovinában a harcok tovább tartanak. Az oroszok kísérletei, hogy a két Ceremos vidékén levő magaslati állásaink ellen előnyomuljanak ép oly sikertelenek maradtak, mint az a támadásuk, melyet a Moldova völgyében Moldova helységétől délnyugatra, a Caprul hegytől északra hajtottak végre. Az oroszoknak itt minden nagy erőteszítésük ellenére sem sikerült a közén határt átépni és magyar területre lépni. Kisebb osztagokat, melyek a múlt héten a Fekete Ceremos völgyébe teljuttattak a Pristop nyeregétől északra levő völgyvidéken a meink feltartóztatták és részben elfogták, részben visszaverték őket. A Pruth völgyében az oroszok újból megtámadták Delatintól nyugatra levő állásainkat. Mint a legutóbbi alkalommal, úgy most is a városról délre támadtak. A patyautvar közelében, a folyón keresztül es

a baloldali völgy, magaslatai irányában nyomultak előre. Csapatunk először visszavonultak, azután ellentámadással ismét visszaverték az oroszokat a Pruth folyón túl kiindulási állásukba, a folyó keleti partjára.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz vezérkar hivatalos jelentése július 17-ri: Az alsó Lipa vidékén a támadások tovább folytak. Az ellenség rendkívül heves ellenállást tanúsított. A folyó mentén vívott harcokban 226 tisztet és 5872 katonát elfogtunk 24 ágyút, 14 gépfegyvert néhány ezer legyvert és ennek megfelelő zsákmányt szereztünk. Egy másik szakaszon 51 tisztet és 2166 katonát fogtunk el. A Volyniában a hó 16-ig ejtett foglyok száma 316 tisztre és 12636 katonára emelkedett, 30 ágyút, nagyszáma gépfegyvert és egyéb hadiszereket zsákmányoltunk. Kirlibabánál az erdélyi határon több új magaslatot szállottunk meg és az itt folyó csatározások rank nézve kedvezően alakultak.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A sarny-koveli vasúti vonal mentén, amely átszeli a Stochodot, terül el az utóbbi időben annyiszor emlegetett mocsárvidék, amelyen Lesch orosz tábornok csapatai már egy hét óta támadást támadásra intéznek. Ez a terep rendkívül nehezen járható, mert csaknem egészen mocsaras és csak itt-ott emelkednek ki egyes homokszigetek, amelyeken szegényes talvak húzódnak meg. A Stry és a Viesovana átfolyik ezen a terepen, amelyet még őserdők borítanak.

Azon a nyomoruságos ösvényen kívül, amely Kólkin, Miedviceón, Lesnievoán és Ceraovicón át vis a Stochodhoz, a békeidőben egyetlen közlekedésre való út sem volt. Mikor az osztrák-magyar és német csapatok a múlt évben birtokukba kerítették ezt a vidéket és hónapokon keresztül posziós háborút folytattak, vonalaik mögött egészen új, kiterjedt közlekedési hálózatot kellett teremteniök. A mocsáron keresztül töltéseket készíttettek, gerendából utakat varázsoltak, úgy hogy ezek járhatók voltak az ágyuk és a trén számára is, de mindig csak nagy nehézséggel, mert a

mocsár folyton újabb és újabb akadályokkal szolgált.

Mikor nemrég Kólki és Volodia között frontunkat a Stochod nyugati partjára vontuk vissza, műszaki csapataink ismét régi állapotába helyezték vissza a mocsárvidéket azzal, hogy megsemmisítették az összes általuk épített utakat. Így tehát az oroszok utánpótlása rendkívül nagy nehézségekbe ütközött utak hiányában. A miedvicei vasúti töltést annyira szétromboltuk, hogy az oroszok csak a Sarnybol kiinduló vasúti vonalat használhatják, mert ez az egy vezet nyugat felé.

Az a vidék, ahol most az oroszok állásai vannak, nagy akadály a nehéz ágyuk felállításának, mert a mocsaras talaj besüpped alattuk. Ágyukat tehát csak az egyes homokszigeteken lehet föllátni. A széles mocsárvidék a gyalogsági támadásokat is akadályozza. Azokban a legutóbbi orosz akciókban, amelyeket Stochod állásaink ellen intéztek, egyes ellenséges különítmények teljesen beheragadtak a mocsárba, úgy, hogy nem bírtak elmozdulni. Széles fronton való támadás ki van zárva ezen a helyen. Azok az egyes osztagok, amelyek Trojanovkánál át bírtak kelni a Stochod nyugati partjára, épen a mocsaras talaj miatt eszigetelődtek egymástól és a főseregtől, úgy, hogy teljesen megsemmisítették azokat.

Luganó. Az olasz sajtó nagy eseménynek tünteti fel az orosz jelentés kapcsán azt, amit az oroszok Linzingen tábornok frontján elértek. Milánóban a sikerek öröme nagy ünneptetéseket voltak.

Az ellenség vezére a külügyminiszternél. Bécsből jelentik: Apponyi Albert gróf és Andrássy Gyula gróf ma délután ide érkeztek és hosszabb beszélgetést folytattak Burrian István báró külügyminiszterrel.

Az oroszországi drágaság. Stockholmól jelentik: Az orosz sajtó már hónapok óta panaszkodik, hogy a cipő szörnyen drága, ami annál érzékenyebben érinti az orosz közönséget, mert az oroszok által annyira kedvelt gumcipőt sem lehet megfizetni. Pétervárott emiatt most maximálták a cipőárakat. Egy tüzőcipő ára tértszik részére 28 rubel, nők számára pedig 20 rubel. A legnagyobb pétervári cipőgyár tulajdonosa, Weiss Róbert már néhány nap előtt bejelentette, hogy maximális esetén kénytelen bezárni üzletét és hasonlóképen nyilatkozott a Dassréle amerikai cég is. A Kolokol szerint a cipő drágaságát mesterségesen idézték elő. Moszkvába alintólag tízenyolc millió pár cipő érkezett Amerikából, amelyet elrojtettek mindaddig, amíg a maximális meg nem történt, és most azután, hogy sikerült a maximális árat is olyan magasra fölhajtani, hogy nagy hásszal dolgozhatnak, forgalomba hozzák az amerikai cipőket. Az orvosi szerekben való drágaság még gonoszabb állapotokat teremtett. Az orvosi szerek alkalmazását nem merik behozni, mert akkor egyszerűen el fognak tűnni a gyógyszerek. Ehelyett Oldenburg herceg, aki Oroszország egészségügyi szolgálatának élén áll, azt javasolta a kormánynak, hogy adjon öt millió hitelt, amiből két milliót gyógyipart teremtenek, három milliót pedig gyógynövényeket fognak termesztani. A javaslatot nem fogadta el az orosz kormány.

Asquith felelőségre vonása a mezopotámiai kudarcért.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 19.

Hága. Londonból jelentik: Middleton lord a felsőházon interpellációt terjesztett elő a mezopotámiai hadsereg helyzete tárgyában. Követelte, hogy közöljék a felsőházzal a mezopotámiai hadsereg főparancsnokával történt levélváltások tartalmát, és követelte, hogy a hadjáratot alapos vizsgálataknak vessék alá. A lord és hívei el vannak határozva, hogy nem elégednek meg a kormány kikötéseivel, hanem meg akarják állapítani, hogy ki a felelős a mezopotámiai kudarcokért.

London. (Hivatalos.) Asquith miniszterelnök az alsóházban kifejtette, hogy a kormány a katonai és diplomáciai fórum tanácsára elhatározta, hogy a dardanellai és mezopotámiai hadműveletek okmányait nem hozza nyilvánosságra, mivel ezeknek teljes nyilvánosságra hozása az ellenségnek értékes felvilágosításokat nyújthatna. Fel szólította azonban az alsóházat, hogy július 20-án mindkét kérdést általánosságban vitassák meg, és ezen a napon a kormány a kérdésre válaszolni fog.

Amsterdam. A Neuwe Rotterdamse Courant Asquith miniszterelnöknek az angol alsóházban tegnap tett nyilatkozatáról a következőket jelent: A miniszterelnök a követke-

zőket mondotta: A haditervek teljes terjedelmükben a katonai hatóságok jól meggondolt tanácsai után igazolódhatnak. El kell ismerni, hogy az eddigi szolgálat elégtelen volt, áll ez különösen az élelmezés tekintetében. Nitron tabornok még novemberben azt táviratozta a kteziloni csata után, hogy nézete szerint az egészségügyi szolgálat nem kielégítő. Asquithnek eme szavait hangos tiltakozással fogadják.

— Ki fogja adni ezt a jelentést? — Kijelölt közbe Carson képviselő.

Asquith: Igen, ha annak ideje elérkezik.

A miniszterelnök ezután kifejtette, hogy a múlt decemberben és januárban hivatalos jelentéseket kapott, amely a helyzetnek más képét adtak. Ezután bizottságot küldött ki Mezopotámiába, mely azt jelentette az indiai alkirálynak, hogy mindent megtett, amire szükség volt. O'Donnell a katonai egészségügyi szolgálat főnöke is Mezopotámiába utazott, honnan azt jelentette, hogy a szükséges cikkek még mindig hiányoznak. Ezek után amire csak szükség volt, mindent beszereztek.

Elismerés Arad tanítóinak

(A városi iskolaszék ülése. — A vármegyei tanítók háborús munkája.)

az Arad városi tanítóinak

Arad, július 19.

Aradváros iskolaszéke ma délután Vargassay Lajos polgármester elnöklésével ülést tartott, melyen meleg elismerésben részesítette a város tanítóit. Kovács Vince kulturális tanácsnok szólt fel és előterjesztette a múlt iskolaszék-ről szóló jelentést.

— A mai napon — mondotta — a második háborús iskola évről teszem meg jelentésemet. Ugy gondolom nem kell részletesebben szólnom, hogy a háború kitörésével kapcsolatosan, különösen a gyermeknevelés nagy feladatának dolgában milyen súlyos nehézségek merültek fel. A város tanítóinak javarésze hadba vonult, az iskola helyiségek egy része nem áll a gyermekek rendelkezésére, tekintettel továbbá arra is, hogy az iskoláknál télnapos rendszerrel kellett meghonosítani, mégis örömmel jelentem a bizottságnak, hogy Aradváros községi iskoláiban úgy a polgári, mint az elemi iskolák minden egyes osztályában a törvényeknek megfelelő buzgalmai, és bámulatos szorgalmat tapasztaltam.

Bejelenti a tanácsnok ezután, hogy az év folyamán százhatvanöt iskola látogatást végzett, és minden látogatásnál a tanítóknak olasz gondos működéséről győződhetett meg. Átérezte az aradi tanítótestület minden tagja azt a nagy feladatot, amely az itthonlevőkre vár. Nyugot lelkiismerettel mondhatja el azt is, hogy kevés város van az országban, mely ezen a téren úgy megtele kötelezettségét mint Aradváros községe, mely mindent elkövetett, hogy a nevelésben az itthon semmi hiányt ne szenvedjen és hogy minden zökkenés nélkül haladjon a kitűzött cél felé,

melynek elérésére a mai idők folytán a hazának nagy szüksége van. Kéri végül, hogy tejeze ki az iskolaszék a tanítóknak elismerését.

A bizottság a jelentést örömmel vette tudomásul és egyhangú lelkesedéssel fejezte ki legnagyobb meglepetését és elismerését a tanítótestületnek.

Örömmel ragadjuk meg ezt az alkalmat, hogy úgy a város, mint a vármegye tanítóinak a magunk részéről is a legényesebb erkölcsi elismerést nyújtunk. Kulturproletárok ők, akik csak idealizmussal táplakoznak. Pannasz nincs ajkukon, fenzölt lélekkel dolgoznak hazánk újabb megalapozásában. Aradváros és a megye tanítóinak a csüggedés nem vesz erőt, mert oly kiváló hivatali vezetője van, mint Kehrer Károly kir. tanfelügyelő, aki tanítói sorból került a vezető állásba, aki ösmeri a tanítói lelket, meltere a szeretetteljes vezetésnek és irányításnak. Sok sebet gyógyított, sok bajt orvosolt, a tája mindig nyitva van szeretett tanítói számára.

A bizalom s a kölcsönös megértés nyomán Aradvármegye tanítóinak is bámulatos eredményt ért el és amelyért nemzetünk büszke és hálás lesz. A hangya szorgalmával dolgozott a tanítóknak a hadbavonult kétszázötvenkét katonára helyett is. Tevékeny részt vett a hadikölcsön jegyzésben, melynek eredménye 1.182.700 koronát tesz ki. E nagy összeg mind 50—100 koronás tételekből a kis emberek filiszteiből gyűlt össze. A hadbavonult katonák családtagjainak segélyezésére a tanítók percentage havi hozzájárulásból beolvott 12.043 korona. Ezen összeg rendelkezésének adatait és sok nyomoron segített. Hős katonáink karácsonyi szefetel adományainak gyűjtése 7427 kor. 24 fillér. katonák téli felszerelésére készítenek: 2040 drb. hősapkát, 1267 pár eszkőlövődő, 865 pár terdvédő, 242 drb. haskötőt,

90 pár kapeát, 46 drb. mellvédőt, 96 drb. párnát és gyűjtöttek 125 kg. tépést.

Elcselt katonák özvegyei és árvái, valamint rokkant katonák részére gyűjtöttek 4290 korona 45 fillért. Szederoserje levelet gyűjtöttek 1685 kg.-ot. Gyermekvédő liga javára 372 korona 48 fillért, József kir. hg. szanatorium egylet javára 560 korona 60 fillért. Zsófia Országos Gyermekszanatorium javára 653 kor. 15 fillér. Kárpátok földművelésének telepítésére a vármegye tanítóknak gyűjtött 2514 kor. 28 fillért. Arad város tanítóknak Aradfalva telepítésére gyűjtött 6063 kor. 20 fillért.

Mindazon összegek rendelkezésüknek már átadottak.

Venczel Eteleka szapáryligeti áll. ovónő „Karácsonyi ajándék” és „Hősök virága” címen ifjúsági szindarabot írt, melyből a befojt 270 kor. usza hasznos hadijótékonyosságra felhasználta. A szindarabok témája oly kedves és aktuális, hogy az iskolák vetekednek azoknak előadásában. Az iskolák által rendezett előadások tetemes összeggel gyarapították a tanítók hadi alapját. E szereplésekből különösen kiemelendő az újszentannai állami elemi iskola, mely a befojt 1170 korona jövedelmezt szintén beszoigáltatta. E szép eredmény a terület s különösen a kezdeményező és vezető Landar Vanda igazgatónő érdeme. Tevékenyen működtek még e célra az aradi, világosi, pankotai, soborsói, szapáryligeti stb. iskolák. Mindnek hálás köszönet jár érte. Venczel Eteleka ovónőt sokszor meglepedés öltette el munkájának sikerén.

Az újszentannai állami elemi iskola és állami polgári iskola 600—600 koronát adományozott egy-egy kárpáti ház felépítésére. Csallányszár gyűjtes eredménye 697 kg. 45 tanító részt vett a közigazgatás kiegészítő szolgálatában. Tevékeny részt vettek a város és vármegye tanítói a pénzérkek beszoigáltatásában, rekvirálásnál, gyógynövények gyűjtésében, hadibélyeg eladásban, egyéb hasznos munkásokban.

Kehrer Károly Arad város és a megye ügyvezető és nemes intenciójú tanfelügyelője saját kezdeményezéséből és saját felelősségére 20.000 koron hadikölcsön jegyzett Aradváros és Aradvármegye tanítói részére. Ezen alap „Aradvárosi és aradvármegyei polgári és elemi iskolák tanítóinak hadialapja” nevet viseli. Az alap a hadikölcsön jegyzéseknek 50 filléres jutalékából és a fentebb említett iskolai színelőadások jövedelmeiből létesült. A tanítóknak együttes munkájával már annyit törlesztett, hogy a fizetendő hátralék immár csak 8164 korona 31 fillér. Ez a tanítói munkának újabb lényeges bizonyítéka.

A nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcímket, ahova a lap küldését kívánják, pontos szétküldés szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal idejekorán közöljék.

Jogosan bizunk a Kárpátokban.

(Delotyn a mienk. — Nem tarthat már soká az orosz offenzíva.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 19.

Berlin. Moraht őrnagy a Berliner Tageblatt ma este megjelent számában az orosz harcéri helyzetről a következőket írja: A keleti harcér egyes pontjain az oroszok összevonják a még rendelkezésükre álló tartalékaikat és igyekeznek ellenállásukat megtörni. Nem mondható azonban hogy az oroszoknak ebben az erőfeszítésükben valami nagyszabású stratégiai eredményeik lennének. Sikert csak akkor érhetek volna el, ha sokkal több fronton támadtak volna és ezeknek a támadásoknak nagyobb lélekzetűeknek kellene lenniök és végül nagyobb gyorsassággal kellene operálniok, mint azt teszik.

Kolomea és Jablonica és a Kárpát hegységei közti harcterület még mindig ugyanaz, mint a múlt héten volt. Magyarországon szilárdan remélik és jogosan remélik, hogy a határt elzáró csapatoknak sikerülni fog megakadályozni az ellenséget abban, hogy a magyar Kárpátok területét át lépje. Lesicky tábornok hadserege ugyan kitűnő vezetés alatt áll és e hadsereg hathatós összeköttetései Besszarabiától Kolomeáig nem rossz ugyan, azonban még sem kell tőlük tartanunk. Stanislaw fontos csomópont és a kemény harcok színhelye és Delotyn még mindig osztrák-magyar szövetségeseink kezében vannak. Bukovinában az erők egyenlők. Itt folynak a csatározások, miután az oroszok kénytelenek voltak attól a területtől elállni, hogy Kirlibaba doronawatrai vonalat áttörjék. A romániai hadvezetőség ugylátszik elég okos uhoz, hogy az Oroszországhoz való csatlakozás következményeit levonja. Mert hiszen, ha Olaszország határai rendkívül kedvezőtlenek voltak a vitéz magyar-osztrák csapatok offenzívájának, akkor Románia határai csak arra alkalmas, hogy katasztrófába sodorják az országot. Ezen pedig nem segítene sem százezer orosz, sem pedig Sarraill tábornok.

Berlin. (Hivatalos.) A Wolf úrnak jelentése: Julius 18-án reggel német tengerészeti repülő a Revál hadikikötőben ellenséges hangonyzó cirkálókra, torpedónaszádokra, tengeralattjárókra és katonai építményekre bombákat dobta. Az ellenséges haderőkön számos fontos tálatatot lehetett megállapítani. Így például csak az egyik ellenséges tengeralattjáró négy tálatatot. A bombák nagy károkat okoztak a kikötői művekben. Dacára annak, hogy a szárazföldről repü-

lőinket erősen bombázták és dacára az ellenséges repülő támadásainak, tengerészeti repülőink sértetlenül tértek vissza a Finn tenger öbölben levő tengeri haderőnkhez. Bár ez utóbbiakat a szárazföldről igen könnyen észre lehetett venni és bár ellenséges repülő itt feiderítést végeztek mégsem tünt fel az ellenséges tengeri haderő. A tengerészeti vezérkar főnöke.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Szombat délutántól hétfő délig szakadatlanul folytak a harcok. Az oroszok, akiknek gyalogsága és lovassága ismét nagy erősítéseket kapott, fő támadásukat a Felső-Moldava völgyében levő magaslati állásaink ellen irányították, nevezetesen Breazától délnyugatra és Cokanesciától északkeletre. Azonkívül heves küzdelem helye volt a lucinai ménesbirtok környéke, a Magura-hegy, valamint a Capul-hegy. Ez a terep rendkívül vad, őserdők borítják és az uttalan szakadékokkal van tele.

A multheti szép időben nem támadtak az oroszok, mert a közeledő ellenséget idejekorán észrevettük volna. Vasárnap délután két óra óta azonban szakadatlanul esik, úgy, hogy a hegyek csucsát sűrű köd borítja. Ezt az alkalmat fölhasználták az orosz csapatok arra, hogy nagyobb csapat tömegekkel megközelítsék állásainkat, amelyeknél elkeseredett közelharcok fejlődtek ki. Az ellenség tüzésége is nagy tevékenységet tett ki. A mi tüzerségünk, különösen a hegyi ágyuk, fényes eredményt értek el. Az oroszok vesztesége igen nagy, azonban mindig új tartalékkal pótolták veszteségeiket.

Igen heves támadásnak voltak kitéve azok az állásaink, amelyek a Botosultól északkeletre levő magaslatokon és Cokanestiev községtől északra húzódnak el. Népfelkelő csapataink az ellenség minden rohamát nagy bravúrral visszaverték. Az oroszok igen nagy macacsságot tanusítanak, minden aron tért akarnak nyerni. Tisztjeik korbáccsal és gépfegyverekkel üzik őket állásaink ellen. A bukovinai hegyeket orosz holttestek borítják.

Bern. Civrieux őrnagy írja a Martin-ben: Meg mindig tart a stochodói csata, a világháború egyik legintószabb küzdelme, a toiyam torrasatól kezdve annak egyesütségeig a Pripettei. Miota Katedin tabornok csapatai atkettek a Stochodon, a csata nagyobbreszt a toiyó nyugati partjara terelődött át. Petervari hírek szerint Koveitől északra az orosz csapatok akciójat Bruszilov tabornok jobbkeze Lesch tabornok ve-

zeti. Bruszilov nemcsak Koveit akarja bevenni, hanem az a terve, hogy az ellenséges seregek deli és északi részét elvágja egymástól. Az oroszok ezt nem tartják lehetetlennek, mert a Pripetmocsarak megkönnyítették az ilyen hadműveleteket. Az ellenséges hadseregek kettészakítása akkor sikerülne, ha a kozákok elernék a bresztiitovszk-kovei vasuti vonalat ott, ahol keresztülvonul a Pripeten.

Kopenhága. A Timesnek az orosz főhadiszálláson levő tudósítója jelentette: Lenetetlen bizonyosat mondani, hogy mikor végződnek a nagy harcok az orosz fronton. Azonban most már olyan méreteket öltöttek, hogy soká nem tarthatnak.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti Stockholmból: Az olasz főhadiszálláson egyre fontos tanácskozások folynak. A cár mellett állandóan Stürmer, Suvajew, Trepow és Szasszanov tartózkodnak. A tanácskozások politikai természetűek. Szasszanov bemutatta a lengyelekhez intézendő manifesztum szövegét. A kiáltványban a cár teljes autonómiát ígér nekik és arra kéri, hogy hagyják ott a központi hatalmakat. Hir szerint Stürmer állása megrendült és elhatározott dolog, hogy lemond a miniszterelnökségről. A miniszterelnöknek nagy büne az, hogy egy közéleti diktator kinevezését javasolta, aki úgy a polgári lakosság, mint a hadsereg élelmezését irányítaná, míg az ugynevezett hadipari bizottságot fel kellene oszlatni. Ebben azonban esupa udvari ember foglal helyet. Ignatiev igazságügyminiszter is lemond.

Békéről tanácskozik a cár.

(Fogadások a háború betejtérére 1916-ban.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 19.

Stockholm. Pétervári jelentések szerint a cár főhadiszállásán folyó tanácskozások egyik fontos tárgya a békekötésnek lehetősége.

Zürich. Angol lapok jelentése szerint a Lloyds társaságnál igen sok fogadás történt arra hogy 1916 évben meglesz a béke vagy legalább is a fegyverszünet.

Stockholm. A Pall Mal Gazette azt írja, hogy a békefeltételekbe be kell majd venni hogy Németország köteles minden egyes elpusztított hajó helyett ugyanolyan tonna-tartalmu hajót átengedni. Az Imperátor és a Lusitania helyett köteles az összes óriási hajót átadni, ami azért is kívánatos, mert Hollandia, Dánia, Skandinávia és Norvégia a háború után könnyen kellemetlen versenytársai lehetnének Angliának.

Anglia súlyos kudarca Romániában.

(Bratianu gabona rendelése. — Nem hisz a román kormány az entente hazugságoknak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bukarest, július 19.

A négyes szövetség a napokban aratta legnagyobb gazdasági vereségét a háború kitörése óta. Az a célja, hogy a központi hatalmakat kiéheztesse, sokféle eszköz igénybevételére sarkalta, különösen a négyes szövetséget penzáló Angliát, mely a legterrorisztikusabb eszközöktől sem riadt vissza. Legutolsó gondolata az volt, hogy Németországot és minket Románián keresztül éheztesen ki a évégőből már a múlt esztendőben mindent elkövetett, hogy Románia termését magának megszerezze. Ez már ekkor sem sikerült neki. De lesbe állt a legfenyegetőbb magatartással igyekezett Romániára hatni, hogy az ideit termést megkaparintassa; hogy milyen szomorú eredménnyel, mutatja a Bratianu kormány tegnapi rendelése, mely a pontikai okosságoknak is egyik remekműve.

A román kormány az új termés mindennemű eladását megtiltotta, míg az aratási eredmények hivatalos megállapítása megtörténik s ennek időpontját augusztus 28-ra terminálta. Csak augusztus 28-án után, miután a jövő évre szükséges vetőmag mennyiségét, a belső szükségletre elégséges anyagot s a katonaság részére szolgáló tartalék mennyiségét meghatározták, lehet csak szó arról, hogy a kiviteli fölöslegről döntsünk. Addig azonban a földbirtokosoknak csak termésük két tizenketted részét szabad áruba bocsátani. A fennmaradt részt a gabonaforgalmi társaság központi tervezete fogja felülvizsgálni. Augusztus 28-ig tehát Románia teljes gabonatermése megmozdíthatatlan s az ezzel kapcsolatos szabályrendeletek csaknem azonosak a gabonakivitel teljes tilalmával.

Világos, hogy ezeket a rendeleteket nemcsak gazdasági, hanem politikai mérlegelések után hozták. A Constantinescu földművelésügyi miniszter előtt fekvő tervzet szerint a belső szükségletek fedezésére 100.000 vagon busa elégséges, az élesztőtermés ennek ellenében 200.000 vagonra becsülhető: lehetséges lett volna egy bizonyos vagonszámot a kivitel számára megjelölni, bármily pesszimistikusan ítéljék is meg a tengeri állapotát. A kormány azonban mindennemű költöldre szóló gabonaszállítási tárgyalások elől kitért, mert nem ült föl az entente új győzelmi híreinek, miután sokkal jobban van informálva mindarról, ami a harcok terében lejátszódik. A négyesszövetség kiéheztelési háborúja a központi hatalmak ellen a romániai gabonakivitel is politikai kérdésévé tette s mialatt a központi és a négyesszövetség politikai erői ellenségesen állnak egymással szemben, Romániát az a veszély fenyegeti, hogy vigyázatlanságot követ el, mely elhatározásának szabadságát elrabolja. Így a kormány az új termést illetőleg sem a központi hatalmakkal, sem Angliával mind-az ideig lényeges tárgyalásokba nem bocsátkozott. Természetesen az angolok, épúgy mint a múlt évben, a termés egy részét szeretnék elkaparintani és az árakat, amilyen magasra csak lehet, fel fogják szorítani, hogy pénzügyi

erőnket, ha mindjárt egy néhány millió saját veszteségük árán is, gyengítsék.

És az üzlet gazdaságilag kedvez Romániának nem lehet kételkednünk abban, hogy a lehető legnagyobb előnyt igyekeznek ebből a maga részére biztosítani. De Anglia ereje a román gabonapiacra attól függ, mennyi az ereje Európa harcterein. Eddigelé ismeretes Angliának a román kormánnyal kötött az a szerződése, hogy a román földön 80000 vagon búzát összevásárolhat, az angolok azonban mostanig ténylegesen csak 45000 kocsi gabonát tudtak összeszerezni. Most azt követelik a kormánytól, hogy a még hiányzó 35000 vagon az új aratásból szereshessék be. Minden jel arra mutat, hogy ezt a kívánást a Bratianu kormány jelenleg visszautasította. Ez azonban nem akadályozza Angliát már most, hogy nagy hangon ki ne jelentse, hogy a központi hatalmak további romániai gabonavásárlásait nem fogja megtűrni, mert a párisi konferencián elhatározott kiméltlen kiéheztelési blokádot a központi hatalmak ellen a legerőteljesebben fentartja. Ezek természetesen fenyegetések, amelyeknek értéke egyedül attól függ, hogyan fognak állni a négyesszövetség hadseregei keleten, nyugaton és délen. A romániai termés lekötöttsége a német érdekeknek semmitéle sérelmével nem jár. Egyébként minden jel arra mutat, hogy az 1916. évi romániai termés jelentékenyen kisebb, mint az előző évi volt s így reánk nézve kevesebb is jöhet számításba. A tengeri is nagyon sokat szenvedett az utóbbi idők száraz forróságától, sőt jégesők is megromlották, úgy, hogy az egész gabonatermés és tengeri, amelyet Románia kiengedhet, jelentékenyen alatta marad annak a mennyiségnek, amelyet az elmúlt évben kiengedhetett. Mi tehát nyugodt lélekkel nézhetünk a dolgok további fejlődése elé, annyival inkább, mert szeptemberre talán már Bratianu is tisztába jön azzal, hogy melyik oldalon állanak a letagadhatatlan és valószínű eredmények.

Német birodalmi ujságírók látogatása Magyarországon. Zomborból írják: Bács-Bodrog megye alispánja a temesvári vezető koróktól arról értesült, hogy német birodalmi ujságírók egy csoportja — tanulmányut keretében — a jövő hónapban Magyarországra jön s a Bácskát is meglátogatja. Ez a közös harcokkal és a magyar katonák vívőszellemével kivívott érdeklődés s a német-magyar viszonyoknak ez az erősödése itt is, másutt is nagy szimpátiát fog kelteni. Az eddigi megállapodások szerint a német vendégek a Hódáságot és ennek körzetét fogják felkeresni, ahol Brandenburgból bevándorolt német családok élnek. A látogatás sikere érdekében máris részletes programot dolgoztak ki, amelyet a magyarországi tanulmányutat előkészítő rendezőségnek fogunk megküldeni. Erti János országgyűlési képviselő buzgón törekszik arra, hogy a vendégeket nálunk ünnepélyesen fo-

gadják s hogy megfelelő vezetés mellett értékes benyomásokat kapjanak és minden szükséges dologba betekintést nyerjenek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A színház hírei. *Egy karrier története.* Komédia 3 felvonásban. Irta Pakots József. Először színre került a Nemzeti Színházban nagy sikerrel, azóta bejárta a nagyobb vidéki városokat és most Aradon is színre kerül Rajnai Gábor felléptével. Egy-egy kabinnel alakot játszik Varnai, Deli, Hidvégi, Polgár S., Győző, Kertész, Járai S., Herold, a nők közül pedig Zador L., Benkőné stb. R. Gombaszögi Frisla, a Vigaszínház művésznője holnap kezd meg vendégszereplését a Lyon Lea című szerepében, holnap után pénteken A kisasszony térje kerül színre, szombaton A rablólovag és vasárnap este a Farkas. Vágó Béla, a magyar színház művésze holnap lép fel a Lyon Lea Rabbii szerepében, a melyben a fővárosban a legnagyobb sikereit aratta, a többi szereplők a vendégeken kívül a régiek.

* Az Aradi Tükör legújabb száma ma jelent meg rendkívül ötletes, színes és változatos tartalommal. Arad szellemi, közéleti és társadalmi eseményeit tárgyalják a cikkek és riportok abban az elevén és mindent tisztán és igazságosan bíráló tónusban, amely csak az újságnak már is nagy népszerűségét megalapozta. Az Aradi Tükör egyes számai a pártkereskedésekben, a dohányfőzsdékben kaphatók és az utcán a rikkanások árásitják.

* A vadvirág. (Mátray-film az Uránid-ban.) A fölünk elszármazott Mátray Ernőről már sokszor sok szöpet volt alkalmunk írni. Ez a kiváló művész nemcsak mint színész alkot elsőrangú dolgokat, hanem mint szerző és rendező is hírnévre tett szert. Munkássága minden tekintetben művészi tökéletességű és ezért minden olyan film, amely az ő nevét viseli a közönség részére eseményt jelent. A mai kép is elsőrangú művészi alkotás, mert úgy eszelekménye, mint kidolgozása tekintetében élvezetes és lendületes. A madár virágának története van elmondva ebben a képben, mely keresztüli vezet bennünket egy fiatal leány élettörténetén mindaddig, míg hideg zuzmarás tél után a virágos rét dalos gyermeke boldogsághoz jut. A Greenbaum berlini filmgyár Egeda Nieseent, ezt a esodás, bájos művésznőt szerződtette a címszerep eljátszására, és ezzel nagyban emelte a kép értékét.

* A csempészdráma sikere az Apollóban. A közönség várakozását és a mai előadásra megnyilvánult nagy érdeklődését teljesen kielégítette az az izgató eszelekményű, csempészdráma, amelyet a „A hegyek alján” címen ma bemutatott az Apolló-színház. Eltekintve attól, hogy a dráma bővelkedik az ideget lebilincselő jelenetekben, hogy a legkiválóbb színészek viszik sikerre a páratlan hatású eszelekményt, de maga a darab olyan miljöben játszódik, olyan káprázatos regényes és leatóni tájakok vonulnak el szemünk előtt, hogy ez egymagában is pompás látványosság-számba ment. A gyönyörű, izgató meséjű darab még holnap, esütörtökön is meg a végtelenül drus Buga: kiskirály című bohózzal együtt.

* A koldus hercegnő címen 4 felvonásos Nordisk-dráma kerül legközelebb vetítésre az Apollóban. A művészet torzó levegőjében játszódik ez a páratlan s kert aratott darab.

Verdunnéla francia mult zokog.

(Elköltözött a tanács a városból. — Offenzivára készülnek a németek a nyugati fronton.)

Saját tudósítónk telefontelefonjelezése.

Budapest, július 19.

Hága. A verduni városi közseg-tanács elhatározta, hogy a városi leveletárat Parisba viszik. A városi képviselők a jövőben Parisban fogják tartani üléseiket. A tanácsnak csak egy bizottsága marad továbbra is Verdunban.

Bern. A Voix de Peuple írja a következőket:

— Több mint két hete, hogy megszólaltak az angol ágyúk La Boisselle előtt és erős támadóoszlopok akarták a németeket kiséperai Picardiából. Az első napok tele voltak ígérettel és reméységgel, de ma már megállapíthatjuk, hogy a térnyeresség, melyet az angolok óriási vér árán váltottak meg, kisebb, mint az, melyet a franciák a tavasszal Verdun előtt egyetlen rohamukkal szereztek. Mikor megindult offenzívánk északnyugaton, joggal hittük, hogy a Verdunre feszülő nyomás elegendő fog. Legnagyobb meglepetésünkre a német erőszállítás tovább tart és ellenségeink egyre közelebb rágják magukat Verdun városának magjához. A most hullámozó harcok tengelye nem a Somme, sem az Ancy, hanem Verdun. Addig míg a német sereg támadni bír Verdun alatt, tempót szab az egész nyugati vonal hadműveleteinek. Az ő kezében van a karmesteri pálcza. Hiába erőlködik Haig tábornok s hiába pazarolja hadosztályait egy-egy erődíszre, vagy egy német tábori védőműre. A harcok lettek Verdun, a helyzet kulcsa Verdun.

A németek elveszthetik az angolokkal szemben, akár a harmadik vonalukat is, még sem jelent ez nekünk stratégiai nyereséget, csak egy erőkülönbség pillanatnyi érvényesülését. Ha azonban Verdun elesik, ezt meg fogja érezni az egész harcvonal. Kétségtelen, hogy ebben a szomorú helyzetben a francia sereg kénytelen lesz erőket elvonni más oldalról, mert vonala kinyulik s a kinyújtott vonalba beleszögellik a német Verdun, mely lerohanó pontja lehet a támadó seregeknek. Verdun mindenáron tartani kell, s mindenáron tartani is akarjuk.

— Most már nem a városért folyik a harc. A város nincs többé. Verdun geográfiai és stratégiai pont csupán, mely romokkal van kirakva. A vidék már nem a régi, zölddel, erdővel, patakokkal mosolygó francia negyvidék, melynek perspektívájába karcsu gotikus tornyok csipkéje illeszkedik, hanem óriási temető, mely alatt francia mult zokog. Fájdalmas érzések fognak el minket, mikor látjuk, hogy egész generációk művészete, munkája és kultúrája pusztult el a félelmes harcban, de meg kellett hozni ezt az áldozatot. A verduni szent romokat védelemzünk kell!

Bern. A „Daily Telegraph” írja: Katonai kritikusok állítják, hogy a németek kettőzött erővel dolgoznak a nyugati fronton, mivel az a tervük,

hogy újra ott veszik föl az offenzívát és az orosz fronton csak védelmi álláspontra helyezkednek.

A „Times” írja a sommei offenzíváról: A németek új nagy seregeket vonnak össze, hogy megakasszák offenzívánkat és előrelátható, hogy minden talpalatnyitért védeni fognak. Annyi bizonyos, hogy a terület sok előnyát nekik és a mostani időjárás is igen ellenünk van. Ne feledjük el, hogy a sommei csata most kezdődik és meg korantsem nyertük meg.

Hága. A Daily Telegraph harctéri tudósítója jelenti a nyugati frontról: Az angol csapatok, melyek a Fourneaux erdő magaslatain állottak, annyira ki voltak tele a német tüzereseg rettenetes bombázásának, hogy képtelenek voltak állásaikat megtartani és kénytelenek voltak a Lugueurat-Posiere előreugró állásokat feladni. Ennélfogva Posiretől Bapaumeig terjedő front egyenes vonalat képez.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelenti Bernből: Quesner szenátor levelet intézett a francia hadügyminiszterhez, melyben rámutatott a mezőgazdasági válság kiélesedésére és a munkáshányra. Kijelentette levélben, hogy nagy aggodalommal tekint Franciaország az aratási munkálatok tető. Tulzás nélkül állíthatja, hogy a mezőgazdasági munkások hetvenöt százalékát kell nélkülözni.

Kevés a lisztárusító üzlet.

(Makon rekvirált az aushp. n.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 19.

Nagy megnagyvással fogadta az aradi közönség, hogy a városi lisztárusító üzlet a város vezetésére elismerésre méltó gyorsasággal sietett legalább a pillanatnyi liszt szükséglet kielégítésére. Ma már simábban ment a kiosztás nem kellett óra számra várni hiába a városi élhelmszer fizetek előtt és a szájkaszkodók is elnémultak, mert belátták, hogy beszédrel a lisztvásárlókat kielégíteni nem lehetett.

Azonban azt a körülményt mindenesetre meg kell állapítani, hogy a nehézségek egyik oka helyi intézkedésben keresendő.

Rá kell azonban mutatni arra, hogy a tanács amas intézkedése, amellyel a hatósági liszt árusítását a legszűkebb körre korlátozta és csak a városi üzletekbe szolgáltatja ki a lisztet igen nagy mértékben hozzájárul ahhoz, hogy a közönség ellátása megnehezül. Most, mint ismeretes, a kiutalt mennyiség hetven százalékát a pékek kapták, a megmaradt harminc száza

lék a városi fizetbe kerül és ha csaknek az üzleteknek feleslegük marad, akkor kaphat az a hat kereskedő is, akik eddig is a liszt elárusítói voltak a városnak. A tanácsot ebben az intézkedésében két tisztelre méltó és a theoriában megálló szempont vezette. Az egyik az, hogy minden haszon a város pénztárába folyjon be, a másik, a mi ennél is fontosabb, hogy megakadályozza a liszt kivitelét Aradról.

Nem ér fel azzal a kellemetlenséggel, a mely tegnap jelentkezett a vevő közönség megtorlódása és csoportosulása révén az a haszon,

amely a városnak az eladásból jutott. Rá kell mutatni arra, hogy maga a Haditermény-Részvénytársaság, amely óriási apparátussal dolgozik a fővárosi központban, decentralizálni kénytelen, mert csak a vidék bevonásával tudja, vagy tudja biztosítani az ország kiszolgálását. A város is felállíthatna saját rezsijével még egynéhány üzletet, azonban ez semmiesetre sem fizetődne ki és sokkal egyszerűbb megoldás, ha ismét a régi kereskedők kezébe teszi a liszteladást. A kivitel megakadályozására igen hathatós eszköz van a város kezében: a lisztjegyek, mert egy kereskedő sem kaphat akár egy kilóval sem több lisztet, mint amennyi liszt jegyet, beszoigáltat a központnak. A kereskedőnél nem kell tolongani, nem kell óraszámra várni a kiszolgálásra, még a városi üzletekben fizikailag is lehetetlen a vevők ezreinek gyors és pontos kielégítése.

Varjassy Lajos polgármester minden módon gondoskodni óhajt a közönség igényének kielégítéséről és egyik út ehhez az, hogy a legszigorúbban ellenőriztetni a még mindig létező, elrejtett készleteket. Tudomására jutott, hogy míg egyrészt megőriénik az, hogy liszt és kenyérjegy nélkül is árusítanak kenyeret és lisztet is, tehát ez csak olyan kvantumból lehet, melyről a városnak tudomása nincs, másrészt azt tapasztalta, hogy egyes helyeken volt liszt és azt nem szolgáltaták ki még liszt jegyek ellenében sem. Ezért a mai nap a következő rendeletet bocsájtotta ki: Minthogy egyesek liszt és kenyérjegy nélkül is adnak ki kenyeret és lisztet, de meg kenyeret és lisztet vonakodnak eladni azon esetben is, a mikor ezért szabályszerű utalványokkal jelentkeznek és készleteik vannak: közbírrá teszmem, hogy mindazok, a kik ezen hirdetményben foglaltakat megszegik: kihágást követnek el és amennyiben cselekményük súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik: az 1914. I. t.-c. 9. §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

A helyzet nemcsak nálunk nehéz, hanem mint makói tudósítónk jelenti, ott is ugyanazok a zavarok állottak elő a liszt ellátás körül, de ott radikálisabb megoldást talált a hatóság. Hervay István alispán megkeresésére Makónak is kiutalta a belügyminiszter a szükséges lisztmennyiséget azonban a Zeidler malom, amelynek a raktárában a liszt fel van halmozva, nem adta ki, mert erre nem kapott illetékes helyről utalványt. Návay Lajos miniszteri megbízott ekkor azt táviratozta a belügyminiszternek, hogy ha a kormány nem szerez érvényt a saját rendeletének, akkor ő lemond a vármegye közbeavatkozásának intézéséről és felügyeletéről. Minthogy tegnapig az úgy nem nyert elintézését, az alispán karhatalmi uton szerzett érvényt, a miniszter rendeletének és a legszűkebb körre szükséglet kielégítésére lisztet rekvirált a Zeidler malomból, hogy a közönség kenyerezésére kielégítse.

Németek ezrei orosz börtönökben.

(„Ellenséges előrsők.”)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 19.

Luganó. A Stampa pétervári levélszövege tollából „Ellenséges előrsők” címmel cikket közöl, amely a rémítések valóságos gyűjteménye. Azt írja, hogy Németország már négy emberöltő óta tervszerűen kivándorlókkal árasztotta el Oroszországot, hogy ezek a gyarmatosok egy eljövendő háború esetére folytonos kémszolgálatot lássák el Németországot. Oroszország minden részében német parasztkolóniák támadtak, német iskolákkal. A háború kitörésekor mindjárt megkezdtek romboló munkájukat. Az orosz hatóságok tömegesen letartóztatták a német gyarmatosokat. Például egyedül a jekaterinoszlavi kerületben a háború első esztendőjében hétezer német embert vetettek börtönbe, mert államellenes üzelmekkel vádolták meg őket. Különösen a Kautzuszban volt érezhető a német befolyás. Itt letartóztatták Heinzelmann lelkészt és Schleinig segédlelkészt, mert állítólag a német hadsereg részére pénzt gyűjtöttek. Kurlandban Bader német lelkész kijelentette, hogy az ő igazi ura Vilmos császár, és Rezen lelkész nyíltan arról prédikált, hogy támogassák a németeket. Gellens, Livianó protestáns főpapját azzal vádolták meg az orosz hatóságok, hogy fia és több rokona belépett a német hadseregbe. 1916 márciusában az orosz belügyminiszter azt jelentette, hogy a katonai hatóságok kérésére ötvennégy protestáns lelkészt börtönöztek be, illetőleg küldtek Szibériába. A kurlandi, podoljai, azamarai és odesszai német-evangélikus ifjúsági egyesületeket feloszlatták, mert nagy-német agitációt folytattak.

Emellett a többnyire szellemi téren való tevékenység mellett olyan jelenségek is mutatkoztak, amelyek az ellenségnek közvetlen támogatására vallottak. A volhyniai Rovnóban már 1882-ben megállapították, hogy a gyarmatosok között számos volt német altiszt van, akik titokban fölfegyverzett bandákat alakítottak. Egyes parasztházakat rendkívül erős falakból építettek és árkokkal vettek körül. A gyarmati német iskolák tanítói is altisztek voltak azelőtt a német hadseregben és csaknem valamennyien kémkedtek Németország javára. Figyelemreméltó, hogy az oroszországi német kolóniák mind a stratégiai fontosságú vasúti vonalak mellett alakultak, bár az ország belseje sokkal termékenyebb. Ezek a gyarmatok egy ellenséges betörés esetén támaszpontokul szolgáltak volna, amelyek rendkívül nagy élelmiszer- és takarmánykészlettel voltak állandóan ellátva.

A Stampa egyszerű fantáziával megáldott tudósítója még azt is írja, hogy Lengyelországban a betonlappal ellátott háztetőkön nehéz német ágyukat fedeztek föl, úgy, hogy például a németek kovói támadásai már a békaidőben elő volt készítve. A szélmalomokat a német gyarmatosok optikai jeladásra használták fel, hogy a német tűzértséget irányíthassák.

Kitüntetés. A király megparancsolta, hogy a legfelső dícséreléssel utólag tudtul adassék az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és eredményes magatartásáért Kileer Lőrinc 83. gyalogezredbeli főhadnagynak, Belcsák Károly és Borbély István 28. vadász-zászlóaljbeli hadnagyoknak, továbbá hogy a legfelső elismerés

tudtul adassék Popu János 83. gyalogezredbeli századosnak. Az első osztályú vitézségi érmet adományozta Csápay István szakaszvezetőnek a 8. honvéd-huszárezredben.

H I R E K. LEGÚJABB.

Reggel 2 órakor érkezett
- telefonjelentés.

Koppenhága. Krisztiensohd Svédország legészakibb részén levő városból jelentik, hogy ott óriási ágyuzás volt hallható. Egy Zeppelin megjelent a part mentén, majd később eltűnt a tenger felett.

Stockholm. Huszonegy svéd tengeri jármű a háború kitörése óta egy orosz kikötőben horgonyoz. Dacára annak, hogy a svéd kormány megtette a szükséges lépéseket az orosz kormánytól nem engedték meg, hogy a hajók elhagyják a kikötőt. A hajók így annak vannak kitéve, hogy elpusztítják őket. A hajókban már eddig is több mint másfél millió korona értékű kár történt.

Rotterdam. Tegnap 40 népgyűlés volt Londonban, ahol a szónokok tiltakoztak az ellen, hogy Írországnak autonómiát adjon a kormány. Maxwell tábornok azt kérte a hadügyminisztertől, hogy a 2-ik, 4-ik és 5-ik skot ezredeket küldjék Írországba.

— A pápa és franciaország. Luganóból jelentik: A monacoi herceg Rómába utazott, ahol a pápa fogadni fogja. A herceg utjának az a célja, hogy előkészítse a Vatikán és Franciaország közti kapocs újra való felvételét.

— Allami kölcsön a háború kárvallottjaink. Gerából jelentik, hogy Reuss hercegség tartománygyűlése elfogadott egy törvényjavaslatot, amely szerint az állam kétszeres száz márkáig terjedhető háborús kölcsönrel segíti azokat az iparosokat, földműveseket és háztulajdonosokat, akik a háború következtében kárt vallottak. A gerai kereskedelmi kamara fölterjesztést intézett a tartománygyűléshez, hogy a háborús kölcsönt terjesztésük ki a magánhivatalokra és a munkásokra is.

— Svéd szocialista képviselők a német fronton. Berlinből jelentik: A skandináv szocialista képviselők és pedig dán, norvég és skandináviaiak július 16-án Németországba érkeztek, hogy az itteni szociáldemokraták meghívására közvetlen szemléletből megismerjék az itteni viszonyokat. A vendégek megtekintették a berlini munkásság jóléti intézményeit és a hadijóleti intézményeket. A képviselők inno Belgiumba és onnan pedig a frontra utaznak.

— A berettyóújfalui válszásiás. Nagyváradról jelentik: Ozifra Kálmán dr., Nagyváradi város új főispánja, tudvalegleg lemondott a berettyóújfalui kerület országgyűlési kép-

viselői mandátumáról. A kerületben Szilágyi Lajos eszásári és királyi kamarás, vezérkari százados, a Külügy-Hadügy alapítóját jelölték munkapárti programmal.

— Scheer, Lohmann és Krupp — tiszteletbeli doktorok. Többször láttuk e háború folyamán, hogy a németek sohasem késnek az érdem jutalmazásával. Kétszeresen ad, aki gyorsan ad, — mondja a közmondás s a németek — a császártól le a tudományos intézetekig ezt az elvet tartják a szem előtt. Abból az alkalmából jut az eszünkbe, hogy a kiel-i tudományegyetem jog és államtudományi fakultása Scheer admirálist, a skagerraki győzőt a jog és államtudományok doktorává, Lohmann Alfréd elnököt, a „Deutschland“ megteremtőjét és dr. Krupp von Bohlen und Halbach-ot, a 42-es mozsarak ércbeöntőjét az államtudományok doktorává avatta.

— Tilos gabonát vetni állatokkal. A városi tanács közhírré teszi, hogy gazdasági szükséglet címén búzát, rozst, vagy kétszerest az állatállomány szükségletére számításba venni senkinek sem szabad, akár a házi, akár a gazdasági szükséglet címén visszatartott, vagy megvásárolt búzát, rozst és kétszerest állatok etetésére felhasználni tilos. Aki a tilalmat megszegi, az 1750—916. M. E. számú rendelet 16. §-a szerint büntetendő.

— Halálozás. Weil Alajos bádógos mester és háztulajdonos ma este hét órakor 63 éves korában meghalt. Az elhunyt a régi Arad ama polgárai közül való volt, aki erenyedetlen szorgalommal és becsületességgel szerezték meg maguknak polgártársaik becsülését és tiszteletét. Az iparos mozgalmakban évtizedeken át lelkesedéssel vett részt és az Ipartestületnek alelnöke volt hosszú ideig. Halálát felesége és gyermekei gyászolják.

— A calais-doveri alagut. Bernből jelentik, hogy az angol parlament partjaiból alakított százharminc tagú bizottság Arthur Fell elnöke alatt a calais-doveri alagut kérdésében ülést tartott. Fell beszámol az ez ügyben tett párisi utazásáról és közölte illetékes tényezőkkel folytatott tárgyalásainak azt az eredményét, hogy az alagut építését nyomban a háború betelezése után azonnal megkezdik.

— Casementnek nincs kegyelem. Londonból jelentik: Mint a Reuterügynökség értesül, Casement telebbezése a halálos ítélet ellen eredménytelen maradt. — Egy, másik távirat szerint Casementnek hír szerint az a szándéka, hogy a felfüggesztéshez, mint legfelsőbb bírósághoz fog ügyében telebeznit, feltéve, hogy a főállamügyész ebbe beleegyezik.

— Adományok. A harotéren hősi halált halt egyének árvái számára létesített alapra néhai Goldschmidt Minály ravatalára szánt koszoru megváltásaként Arad város gyámpénztárába Arnstein Gusztáv és neje 100 koronát, Goldschmidt Célia és leánya 50 koronát, özv. Klein Ignác és családja 20 koronát, Arnstein Andor hadapród-jelölti 20 koronát, Baumann Ignác és neje 10 koronát fizettek be. Az adakozók nemcsak szívből eredő adományokért fogadják Arad város árvaszékének köszönetét.

TANÜGY.

(—) Boros Zelma városi tanítónő. Arad város iskolaszékének mai ülésén Kovács Vincze kultúratanácsos bevezette a községi iskolákban betöltött tanáriak kimutatását, mely szerint az elmúlt iskolai évben 5600 koronával több folyt be, mint az előzőben. Az Aradon beiratkozott tanulószékek száma 10461 volt, míg az előző évben csak 9817. A bizottsági ülésen felszólalt Nemess Zsigmond dr., aki nyelvezte az iskolaszéket, hogy a város iskoláinak legnagyobb része ma is le van foglalva és ennek folytán igen sok iskola alkalmatlan, egészségtelen helyiségekben nyert elhelyezést. Javasolja, hogy kérjék fel a közoktatásügyi minisztert, hogy valamiképpen segítsen ezeken a mizériákon. Varjassy Lajos polgármester bejelentette, hogy a törvényhatóság már megtette a szükséges intézkedéseket, melytől eredményt is vár. Ezután Rebitsk Agoston dr. elnöklele alatt egy megüresedett tanítónői állást töltött be a bizottság. Az állásra tíz-negy tanítónő pályázott és az iskolaszék a pályázók közül 28 szavazattal 7 elleneben Boros Zelmát választotta meg, aki öt éve működik a városnál, mint kiegészítő tanítónő. A megválasztott néhai Boross Vidának, a város nagy polgárának a leánya, aki eddig a gyermekvilág finom lelkű, lelkes és odaadó oktatójának bizonyult.

NYÁRI SZINHÁZ

Csütörtök, 1916. július hó 20-án:

R. Gombaszögi Frida és Vagó Béta vendégfelléptevői:

Lyon Lea.

Sajnijáték 3 felvonásban.

Kezdés este tíz 9' oraker.

A szerkesztésért felel:

Hudnyánszky Endre távollétében:

Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget)

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen emlékü fériem, illetve édes atyánk elhunyt alkalmából képtelenek vagyunk egyenként köszönetünket nyilvánítani mindazoknak, akik körünkből végleg eltávozott drága halottunk végtisztességén megjelentek s a ravatalára koszorút helyeztek. Miért is fogadják ezen uton őszinte köszönetünket a bennünket ért fájdalom megosztásáért.

Arad, 1916. július hó 19.

8772

A gyászoló Fritz-család.

Hadi Termény Részvénytársaság aradi megbízottjai Steiner és Goldschmidt.

Steiner és Goldschmidt Hadi Termény Részvény- társaság

szereződéses megbízottjai

az ország bármely részében mindennemű gabonát

vásárolnak.

Előre gondoskodásunk folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy megbízóinknak azonnal rendelkezésére bocsájt-hatjuk a szükséges üres **zsákokat**.

APOLLO SZINHÁZ.

1916. július hó 20-án, csütörtökön:

Hegyek alján

Csempész dráma a bajor hegyvidékről, előjáték és 4 felvonásban.

Főszereplők: Thea Steinbrecher és Viktor Gehring, a müncheni Hof-theater tagjai.

Bucaci kiskirály.

Bohózat 3 felvonásban.

Aranyat Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

Losonczi Lajos

óras és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

Matteine-féle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintő-szert. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egéret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt alkalmazható.

A patkány- és egérintő-szert árai:

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 2—600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”

vegyszerész laboratorium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.

Telefon 10—43.

Az aradi kir. törvényszék.

P. L. 2123/2. sz. 1916.

Idéző hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Pajtás Gyula, mint Schauer Gyula engedményese, továbbá Dr. Schauer Gábor és t. felpereseknek Szathmáry Szabó István és társai alperesek ellen végrendelet érvénytelenítése iránt indított perében a per felvételére határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1916. évi augusztus hó 21 ik napján délelőtt 9 órákor hivatalos helyiségében (I. em. 91. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig a netán létező ismeretlen örökösök részére figy gondnokul Vizer Lajos aradi ügyvédet (lakik Arad) nevezte ki.

A bíróság felhívja az ismeretlen örökösöket, hogy a fent megjelölt határnapon és órában meghatalmazott ügyvéd által jelenjenek meg, mert ellenkező esetben az ügy gondnok fog helyettük eljárni.

Aradon, 1916. évi június hó 16.

napján.

Mészáros, s. k.

3763

t. elnök.

A védjegy.

HARCTÉREN LEVŐ SZERETETTEINKNEK küldjünk

MODIANO-CLUBSPECIALITÉ HÜVELYLYEL

készített CIGARETTAKAT, hogy lássák, hogy nekik mindenből a LEGDRAGABBAT, tehát a LEGJOBBAT is választják!

Muschong Buziásfürdő
Buziási Phönix
 ásványvíz üdít, gyógyít,
bakterium-mentes
 természetes ásványvíz.

Vese- és hólyagbajoknál, vesemenedence idült hurutjainál, húgykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásunk bizonyult.

Orvosilag ajánlva.

Főlerakat Aradon:
 özv. Winkler Sándorné, Magyar-u. 4.
 Telefon 596. 8165

Tüzifa

waggontételekben kapható:

Körösvölgyi Pálinkarakartár,
 Lloyd-palota.

Telefon 651. 3237

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermek koczik

valamint összecsucskható

nyugvó-ágyak
 nagy választékban.

Zimmermann Ignác

norinbergi díszmű- és játék-áru üzletében. 2181

Arad, Szabadság-tér 21.

WAFF varrógépek

műhímezésre és ipari célokra, utólérhetetlen tartósságuk, könnyű, zajtalan járás.

Waffegrad kerékpárok, Iróangyal védjegyes és Columbia gramophonok, legújabb felvételű Király Ernő lemezek kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznél kaphatók
 Arad, Szabadság-tér 5-6.
 Telefon szám 96. 1681

Olcsó kávé

Hamburgi pörkölt darált kávé jóminőségű, keverék kilója **K. 7 50.**

Fiumei Beck-féle családi pörkölt darált kávé eisőrendű keverék, kitűnő zamatu kilója **K. 8 50.**

1/2, 1, 2 és 5 kilós plombált dobozokban, 5 kilés postacsomagban **bérmentes.**

Beck Testvérek-féle valódi katángból készült pótkávé 1/6-2/3 lédikákban, kapható:

Beck Testvérek
 Arad.

Export-Import. :: Iroda: Teleky-utca 15. szám. :: Raktár: Teleky-utca (saját ház.) 8474

Saját termésű aradhegyaljai fehér és vörös

ó-bor kisebb és nagyobb tételekben megrendelhető. 3596

Winkler József
 szőlőbirtokosnál Arad, Battayány-u. II. sz.

1868-iki Eredeti Ménesi Vörös Kabinetbor

Magyarország legnemesebb bora. Ajánlja legfinomabb minőségben 4 koronaért üvegjét

Domány József, Arad cs. és kir. 6 Felsége a szász király, ugymint 6 Fensége Károly Tivadar hajú herceg udvari borászátója
 szőlőtulajdonos és bornagykereskedő. 8644

A szépségápolás titka a felhasznált széplőtöszerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégely 1 kor. Nagy tégely 1.80 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégely ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 1 kor. 50 fill.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehellet finomságu. Crém, fehér, rózsás és testszelvényben. Egy dob. ára 1 korona 50 fillér.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin du bai, orgona, piros rózsza, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1843

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Jó családból való leány,
 akinek szép írása van
 és németül is tud

HAJÓS ÁRPÁD

:: laboratóriumában felvétetik. ::

Ha tyukszeme van és gyöttri nagy kin,

A legjobb gyógyszer az Anagallin.

Ara utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habak! A szájüreget desinfectálja, utólagan keletemes. Ara egy porcellán-szelencének 80 fillér.

Fontos szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

szertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Mogyorósszal szemben.)

100 waggon tűzifa I.

kapható

8728

Indrei Jánosnál

Czebe, p. Körösbánya.

